

Anders Ekström

ADHD-projektet / Kvm Norrtälje

1. Beskrivning av Norrtäljeanstalten

Norrtäljeanstalten byggdes 1959 och var vid den tiden en av landets säkraste anstalter. Under 1960-talet placerades grova kriminella brottslingar vid Norrtälje men även många korttidsdömda män från Finland som skulle utvisas i samband med frigivningen. I början av 1970-talet började narkotikan tränga in i kriminalvården i allt större utsträckning och många intagna som tidigare missbrukat alkohol blev blandmissbrukare. De allt tyngre droger som efterhand blivit dominerande har förändrat missbruksbilden.

Anstalten har 203 platser fördelade på:

- pav A. 31 platser för sexualbrottsdömda
- pav B. och C. 64 plaster utan specifikt behandlingsinnehåll
- pav D. 32 motivationsplatser för missbrukare
- pav E. 30 behandlingsplatser för missbrukare
- pav F. 12 psykplatser.
- avd G 1-3 18 stödplatser, för psykiskt störda, varav 6 isoleringsplatser.
- Avd G 4-5. 12 platser i huvudsak skyddsplatser för hotade intagna.
- Avd M. 4 tillfälliga platser pga beläggningssituationen.

Sysselsättningen på anstalten har varit koncentrerad omkring den stora träindustrin och den något mindre mekaniska verkstaden. Den totala verkstadsytan uppgår till nästan 9000m². Sedan slutet av 1980-talet har programverksamhet som i huvudsak riktat sig mot missbruk etablerats. En behandlingsavdelning för missbrukare öppnades 1987, en avdelning för sexualbrottsdömda män öppnades 1992, stöдавdelning för psykiskt störda intagna öppnades 1998 samt en motivationsavdelning för missbrukare öppnades 2002. Den vildvuxna flora av olika behandlingsprogram som fanns tidigare har avlösts av ett koncept som bygger på "What Works" dvs satsning på vetenskapligt uppföljda, evidensbaserade botts-och missbruksrelaterade program. För närvarande bedrivs Agression Replacement Training (ART), Cognitive Skills (C.S), Relation Och Samlevnad (ROS) ett sexualbrottsprogram samt Motivational Interviewing (MI) på anstalten.

Studieverksamhet har funnits på anstalten sedan slutet av 1960-talet då skolverksamhet bedrevs i samverkan med Väddö Folkhögskolan som sedan avlöstes av KomVux. Efter införande av Lagen om Offentlig Upphandling har ett antal olika utbildningsanordnare avlöst varandra. För närvarande bedrivs undervisning av Liber Hermods. Från och med 2006 skall kriminalvården anställa egna lärare och i samarbete med Centrum För Livslångt lärande (CFL) ta över undervisningen.

Att bli omhändertagen av kriminalvården har i många år varit så nära ett totalt omhändertagande man kan komma. Alla de vardagliga problem och bekymmer som

Postadress Boxadress	Besöksadress	Telefon Telefon (växel) 0176-29 62 00	Fax	E-post E-post (myndighet)
Postadress 761 29 NORRTÄLJE	Besöksadress Knutbyvägen 10	Telefon direkt 0176-29 62 35	Fax 0176-29 62 55	E-post personlig anders.ekstrom@kvv.se

man normalt har i sitt liv har övertagits av kriminalvården. Maten har serverats, kläder och sängkläder har tvättats, man blir väckt på morgonen, tilldelas en sysselsättning etc. För den som tillbringar lång tid i fängelse har det inneburit att man skapat en slags hjälplöshet. Det vardagliga livet i frihet kan bli alltför krävande och komplicerat när man själv är tvungen att ta ansvar för sitt liv. Den ökande medvetenheten om detta problem har medfört att man i ökad utsträckning inom kriminalvården satsar på självförvaltning för de intagna. En självförvaltning där man får ta ansvar för och planera mathållning, tvätt och annat som hör vardagslivet till.

Eftersom Norrtäljeanstalten är en sluten anstalt i Klass B, den näst högsta säkerhetsnivån, innebär detta de intagna ofta är tungt belastade. Strafftiderna varierar från ungefär 2år till livstid och med en genomsnittlig strafftid på 5-6 år. De intagna kommer från hela världen. Normalt finns mellan 20-30 nationaliteter representerade. Ett 40-tal skall utvisas i samband med frigivningen. Av de ungefär 5000 som vistas i fängelse idag har ca 20 % sin hemvist i Stockholmsområdet. Det är rimligt att anta att av de som vistas i fängelserna i stockholmstrakten, dit Norrtälje får räknas, är andelen betydligt högre.

2. Norrtäljeanstalten i ADHD-projektet

Anstalten har en hög andel unga män intagna i anstalten. Många av dessa är hemmahörande i Stockholmsregionen. En undersökning av antalet intagna med ADHD-diagnos på anstalten gjordes år 2000 som ett led i rapporten Unga Män i Anstalt och Häkte som gavs ut 2001. Undersökningen visade att 17 % av de intagna hade en ADHD-diagnos.

Anstalten bedriver sedan hösten 2004 ett projekt med unga män i anstalt, många av de som deltar i projektet kan antas omfattas av ADHD-projektet.

3. Resursfrågor

3.1. Projektkoordinator

Kriminalvårdspersonalen har fram till dags dato inte fått någon information eller utbildning i NPF därför krävs en utbildningssatsning på den personal som skall arbeta med projektet, vårdare, sjukvårdspersonal, arbetsledare mm. Denna kostnad liksom kostnader för handledning under projekttiden bör belasta projektet. För att projektet skall få legitimitet på hela anstalten bör hela personalgruppen få en allmän orientering om ADHD, och om läkemedelsassisterad behandling. Dels vad begreppen innebär dels få en information om projektet på Norrtäljeanstalten.

I kostnaden för utbildningsfrågor bör även vikariekostnader medräknas.

En särskild befattning som koordinator för verksamheten, som är kopplad till verksamhetsstället, bör inrättas på ½-tid. Koordinatorm skall samordna verksamheten i projektet, planera utbildning, ansvara för dokumentation m.m.

3.2. Personalutbildning

Personalutbildningen kan grovt delas upp i tre delar. En del avser utbildning i frågor som rör NPF, beteendeteorier. Dessa kunskaper finns i allmänhet inte inom kriminalvården, här kan KI gå in med utbildningsinsatser. En del är kompetensutveckling i de nationella program som skall bedrivas för målgruppen, MI, ART, CS mm, här finns kunskap inom kriminalvården och även på anstalten för utbildningsinsatser. En tredje del är utveckling av nätverksarbete, förhållningssätt och andra mer vardagsnära frågor. När det gäller nätverksarbete bör frivården, som redan har vana vid den arbetsformen, kopplas in.

3.2 Särskild avdelning

Vi gör bedömningen att de intagna som skall medicineras med Concerta skall vara placerade på F-paviljongen som har 12 platser (kan utökas till 18 platser). Förutsättningarna för att skapa en bra behandlingsmiljö i en mindre grupp är bättre än på en 30-mannaavdelning med mycket heterogen grupsammansättning. Eventuellt parallellt missbruk är lättare att spåra på en mindre avdelning, sysselsättning, studier och självhushållning bör kunna ordnas på ett bättre sätt.

3.4 Budget

Vikariekostnader för:

- ½ dags utbildning/information för all personal, ca 200 personer = 135.000:-
- två heldagar (uppdelat i fyra halvdagar fördelade på två år)
för personal på behandlingsavd. för ADHD, 15 personer = 40.000:-

Lönekostnad för koordinator på Norrtäljeanstalten på 1/2-tid åren
2006 och 2007 = 500.000:-

Summa total under hela projekttiden (2 år) = 675 000:-

Kriminalvårdsmyndigheten Norrtälje 2005-11-25

Hans-Olof Larsson
Hans-Olof Larsson
Kriminalvårdschef

Inga Mellgren
Inga Mellgren
Kriminalvårdsdirektör